

**EUROPEAN COMMITTEE OF SOCIAL RIGHTS
COMITE EUROPEEN DES DROITS SOCIAUX**

6 May 2019

Case Document No. 5

Panhellenic Association of Pensioners of OTE (PAP-OTE) v. Greece
Complaint No. 165/2018

**RESPONSE FROM PAP-OTE TO THE GOVERNMENT'S
SUBMISSIONS ON THE MERITS**

Registered at the Secretariat on 25 April 2019

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΛΟΥΚΑΣ Θ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ
& ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Ιπποκράτους 18 (3ος και 5ος όροφος), 106 80 Αθήνα, Τ: 210 3619 650, F: 210 3619 760
email: info@apostolidislawfirm.gr / www.apostolidislawfirm.gr

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Του Σωματείου με την επωνυμία «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΟΤΕ»

Αθήνα, 24.04.2019

**Θέμα : Απάντηση του Σωματείου μας επί των από 15.03.2019 ισχυρισμών της
Ελληνικής Πολιτείας επί της με αριθμό 165/2018 προσφυγής μας**

Σε απάντηση των από 15.03.2019 ισχυρισμών της Ελληνικής Δημοκρατίας επί της με αριθμό 165/2018 προσφυγής του σωματείου μας με την επωνυμία «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΟΤΕ», αναφέρουμε τα κάτωθι :

1.Το Δημόσιο προσπαθεί με την γενικόλογη ανάλυση των διατάξεων των ν. 4387/2016 και του ν. 4472/2017 να ωραιοποιήσει την κοινωνική κατάσταση φτωχοποίησης μεγάλου πληθυσμού του κόσμου της σύνταξης που αριθμεί τα 2,7 εκ. άτομα.

Γνωρίζει ότι και οι δύο αυτοί προσβαλλόμενοι νόμοι σφεύουν νέες περικοπές και συνεχίζουν τον κατήφορο της λιτότητας.

Οι αριθμοί είναι αμείλικτοι και δεν επιδέχονται αμφισβήτηση. Όπως κατωτέρω αναλυτικά θα εκθέσουμε, σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, οι

περικοπές στον κοινωνικό χώρο των συντάξεων από το 2015 έως το 2019 θα φθάσουν στο αστρονομικό νούμερο των 28 δισ. ευρώ.

Το Δημόσιο με το τρίτο μνημόνιο (ν.4336/2015) και τους προσβαλλόμενους νόμους, προσπαθεί να λύσει το δημοσιονομικό πρόβλημα με νέες περικοπές που οδηγούν μεγάλο μέρος του πληθυσμού στη φτωχοποίηση.

α. Πάγια θεωρία και νομολογία έχουν αποδεχθεί ότι το κράτος πριν νομοθετήσει τις σοβαρές μεταρρυθμίσεις στο ασφαλιστικό σύστημα οφείλει να πραγματοποιήσει αναλογιστική μελέτη και να συζητήσει με τους αρμόδιους φορείς. Αυτό επιβάλουν οι ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα κοινωνικά δικαιώματα (δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση), το Σύνταγμα και η νομολογία.

β. Το Δημόσιο δεν αναζήτησε άλλους εναλλακτικούς τρόπους, αφενός για να λύσει το ταμειακό πρόβλημα του κράτους και αφετέρου να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα του συστήματος. Όπως να αξιοποιήσει τη μέχρι και σήμερα τεράστια ακίνητη περιουσία οκτώ (8) και πλέον δισ. ευρώ που λιμνάζει στα ασφαλιστικά ταμεία. Οι εισφορές στο σύστημα επηρεάζονται άμεσα από την πολύ υψηλή ανεργία και το δημογραφικό. Είναι ανεπίτρεπτο νομικά και ηθικά το ταμειακό έλλειμμα να καλύπτεται από τη συνεχιζόμενη λιτότητα. Η οποιαδήποτε μεταρρύθμιση για τη βιωσιμότητα του συστήματος οφείλει να λαμβάνει υπόψη και το κοινωνικά αποδεκτό.

γ. Οι οργανωτικές αλλαγές και οι εγγυήσεις του κράτους δεν διασφαλίζουν ικανοποιητικές παροχές, αντί να συγκλίνουν με το μισθό που λάμβαναν εν ενεργεία, η απόκλιση (με τη συσσώρευση των περικοπών) γίνεται όλο και μεγαλύτερη, οδηγώντας σε πτώχευση σημαντικό μέρος του πληθυσμού.

Ειδικότερα:

δ. Το κράτος εγγυάται μόνο την εθνική σύνταξη από τον κρατικό προϋπολογισμό, ενώ η ανταποδοτική όπως και η επικουρική εξαρτώνται από τη διαθεσιμότητα των πόρων των Ταμείων. Η αρχή της λειτουργίας του μηδενικού ελλείμματος σημαίνει ότι το κράτος δεν εγγυάται τα ελλείμματα των Ταμείων, κοινώς «ουκ αν λάβεις παρά του μη έχοντος».

ε. Το κράτος καταργεί το ΕΚΑΣ, αυξάνει τις εισφορές στον ΕΟΠΥΥ στο 6% από 4% (εισφορά για τον Κλάδο υγείας, άρθρο 1, παρ.31 εδ. α & β του ν.4334/2015), θεσπίζει για πρώτη φορά εισφορά για τον κλάδο υγείας σε ποσοστό 6% και στην επικουρική

σύνταξη, μειώνει δραστικά τις μεσαίες και υψηλότερες συντάξεις και εξισορροπεί το σύστημα απλώνοντας τη φτώχεια.

2. Για όλα αυτά τα μέτρα λιτότητας το Δημόσιο επικαλείται (σελ. 3) τις διατάξεις του 3^{ου} Μνημονίου (ν. 4336/2015) ως δικαιολογητικό λόγο για τις συνεχιζόμενες περικοπές και τη λιτότητα.

Τους ισχυρισμούς αυτούς όμως, που προβάλλει το Ελληνικό Δημόσιο, η Επιτροπή Σας, τους είχε απορρίψει, όταν τέθηκαν ενώπιόν της για κρίση παλιότερες διατάξεις του 2011 και 2012. Ειδικότερα η Επιτροπή Σας είχε κρίνει τότε, ότι οι σχετικές διατάξεις των νόμων 4051/2012 και 4093/12, που προέβλεπαν και νέες περικοπές στις καταβαλλόμενες συντάξεις, παραβιάζουν το άρθρο 12 παρ. 3 του Ε.Κ.Χ.. Στη βάση της νομολογίας που διαμόρφωσε η Επιτροπή Σας, σε ανάλογες προσφυγές το 2012 από σχεδόν όλες τις μεγάλες συνταξιοδοτικές οργανώσεις, τα εθνικά δικαστήρια (ΣτΕ, Ελεγκτικό Συνέδριο, Μισθοδικείο) έκριναν ότι οι περικοπές των νόμων αυτών του 2^{ου} Μνημονίου (4051/12 και 4093/12) αντιστρατεύονται τις ευρωπαϊκές συμβάσεις και μάλιστα του Συντάγματος της χώρας.

Αυτό το δικαστικό δεδικασμένο δεν σεβάστηκε και δεν εφάρμοσε η Ελληνική Πολιτεία. Στον επανυπολογισμό των συντάξεων δεν λήφθηκαν υπόψη οι αντισυνταγματικές αυτές περικοπές. Από τη σελ. 3 έως την 6 ισχυρισμών της Ελληνικής Δημοκρατίας, γίνεται μία γενικόλογη αναφορά αρχών για ισότητα, κοινωνική δικαιοσύνη κ.α. Η ενοποίηση του συστήματος δεν επιβλήθηκε από το ν. 4336/2015, ούτε ο επανυπολογισμός των συντάξεων παλαιών και νέων που έφθασαν σε περικοπές στο ύψος του 35%. Η αναφορά (σελ. 5) ότι έγινε επανυπολογισμός των συντάξεων με βάση το ύψος των συντάξεων, όπως είχε διαμορφωθεί κατά την 31/12/2014, είναι για την αίτησή μας ένας σημαντικός λόγος να γίνει αποδεκτή η προσφυγή μας, διότι το Δημόσιο στη νέα μεταρρύθμιση (ν. 4387/2016) δεν έλαβε υπόψη την κρίση της Επιτροπής Σας (απόφαση 76-80/12), ότι οι ν. 4051 και 4093/12 παραβιάζουν το άρθρο 12 παρ. 3 του Ε.Κ.Χ.

Τα εθνικά όμως δικαστήρια ουσίας με μια σειρά αποφάσεων, επιβάλουν στα ασφαλιστικά Ταμεία να επιστρέψουν αναδρομικά τις περικοπές αυτές.

Επ' αυτών των ισχυρισμών μας το πολυσέλιδο της Ελληνικής Πολιτείας δεν αναφέρει ούτε μία λέξη.

Συζητήσαμε, τους ισχυρισμούς μας αυτούς, στην πλήρη Ολομέλεια του ΣτΕ, τον Οκτώβριο του 2017. Την ημέρα εκείνη άχθηκε προς κρίση ενώπιον του ΣτΕ, το ζήτημα της αντισυνταγματικότητας των διατάξεων των ν.4387/2016 & 4472/2017, οι οποίες συμπιέζουν και εξισώνουν προς τα κάτω τις συνταξιοχικές αποδοχές και σωρευτικά όχι μόνο δεν διατηρούν ικανοποιητικό επίπεδο παροχών, αλλά υποβαθμίζουν συνεχώς το επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης των συνταξιούχων. Σ' ένα μεγάλο πληθυσμό του κοινωνικού σώματος των συνταξιούχων οι αποδοχές διαμορφώνονται κάτω από τα όρια της φτώχειας. Η ισοπεδωτική αυτή πολιτική βαραίνει κύρια τις μεσαίες και ανώτερες συντάξεις. Αλλά και οι διατάξεις για μείωση του αφορολόγητου στις 5.850, από 1/1/2020, βαραίνουν δραματικά και τους χαμηλοσυνταξιούχους. Η πολιτική ηγεσία δυστυχώς, προσπαθεί να λύσει τα ταμειακά ελλείμματα του Δημοσίου με τις περικοπές παροχών σε 2,7 εκ. συνταξιούχους.

3.Όντας το ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο της Χώρας μας , το ΣτΕ, ως τελευταίο καταφύγιο της δικαστικής προστασίας των εισοδημάτων και των δικαιωμάτων τους, με τη νομολογία του και ειδικότερα με τις αποφάσεις 2287 και 2288/2015 έβαλε φραγμό στον ορυμαγδό των περικοπών, θέτοντας ως όριο την αξιοπρεπή διαβίωση των συνταξιούχων. Οι ως άνω αποφάσεις του ΣτΕ, εφάρμοσαν ουσιαστικά τις αποφάσεις της Επιτροπής Σας, υπ' αριθμ. 76-80/2011-2012, που έκριναν ομόφωνα ότι οι διατάξεις ιδιαίτερα των νόμων 4051/2012 και 4093/12, παραβιάζουν το άρθρο 12 παρ. 2 και 3 του Ε.Κ.Χ. Η εκτελεστική και νομοθετική εξουσία όχι μόνο δεν σεβάστηκε και δεν εφάρμοσε τις αποφάσεις αυτές, αλλά προχώρησε σε περαιτέρω περικοπές με τους ν. 4387/16 και 4472/17, που προσβάλλουμε ενώπιον σας. Διατυπώσαμε στο ακροατήριο ορισμένες βασικές σκέψεις – κριτήρια για τη δίκαια κρίση.

α. Δυσβάσταχτες συσσωρευμένες περικοπές.

Οι υπό κρίση διατάξεις των ν. 4387/2016 και 4472/2017, για την περίοδο 2016 έως 2019 αφαιρούν από τα «υπερήφανα γηρατεία» 28 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου (υπ' αριθμ. 141/16/2016) 8,2 δισ. οι ρυθμίσεις του ν 4387/2016, 12 δισ. με την αύξηση του ποσοστού εισφορών στο ΕΟΠΥ από 4% σε 6% (2 δίσ. Ευρώ επί έξι χρόνια) και 7.8 δισ. από τις περικοπές για τα έτη 2019-2021 από το συμπληρωματικό Μνημόνιο (Ν. 4472/2017) και τους εφαρμοστικούς του νόμους (Ν. 4475/2017 και 4488/2017).

Ειδικότερα το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, στην κατά το Σύνταγμα (άρθρο 75, παρ. 1) Έκθεσή του με αριθμό 141/16/2016, εκτοξεύει τις πραγματικές περικοπές των συντάξεων, που επέρχονται με το νομοθέτημα 4387/2016, μόνο για την περίοδο 2016-2019 στο ποσό-«μαμούθ» των 8,2 δις €!

Παραθέτουμε το είδος και το ύψος των περικοπών όπως προβλέπονται στην ανωτέρω Έκθεση του ΓΛΚ:

	Είδος περικοπής	2016(σε εκατ. €)	2017(σε εκατ. €)	2018(σε εκατ. €)	2019(σε εκατ. €)	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ
1	Σταδιακή κατάργηση ΕΚΑΣ (άρθρο 92)	168	569	803	853	2.393
2	Μείωση ετήσιας δαπάνης για νέους συνταξιούχους Δημοσίου- ΕΦΚΑ (άρθρα 7, 8, 28 και 30)	21	101	222	345	689
3	Μείωση οικογενειακών παροχών για νέους συνταξιούχους ΕΦΚΑ (άρθρα 10 και 27)	1	7	15	21	44
4	Μείωση ετήσιας δαπάνης συντάξεων λόγω θανάτου (χηρείας) Δημοσίου- ΕΦΚΑ (άρθρα 12 και 27)	11	59	122	177	369
5	Μείωση ετήσιας δαπάνης για συντάξεις Δημοσίου- ΕΦΚΑ λόγω εφαρμογής ανωτάτου ορίου (πλαφόν) (άρθρα 13 και 27)	22	38	38	–	98
6	Μη καταβολή αυξήσεων στις υφιστάμενες συντάξεις Δημοσίου-ΕΦΚΑ για τα έτη 2018-2019 (άρθρα 14 και 33)	–	–	187	76	263
7	Μείωση ετήσιας δαπάνης για επικουρικές συντάξεις νέων συνταξιούχων (άρθρο 96)	5	27	43	48	123
8	Μείωση ετήσιας δαπάνης καταβαλλομένων επικουρικών συντάξεων (άρθρο 96)	174	291	284	277	1026
9	Εφαρμογή αυτόματου μηχανισμού εξισορρόπησης για το 2019 (άρθρο 96)	–	–	–	36	36
10	Περικοπές στις εφάπαξ παροχές (άρθρο 35)	97	6	15	15	133
11	Μείωση της ετήσιας δαπάνης για τα	207	208	208	209	832

καταβαλλόμενα μερίσματα (άρθρο 48)						
12	Αύξηση ορίου ασφαλιστέων αποδοχών (άρθρο 38)	23	24	25	26	98
13	Αύξηση εισφορών για τις επικουρικές συντάξεις (άρθρο 97)	173	351	362	365	1251
14	Αυξήσεις εισφορών αυτοαπα-σχολουμένων-ελευθέρων επαγγελματιών (άρθρο 39)	–	136	137	138	411
15	Αυξήσεις εισφορών αγροτών (άρθρο 40)	94	95	112	157	458
ΣΥΝΟΛΑ		996	1912	2573	2743	<u>8224</u>

B) 12 δις ευρώ επιπλέον περικοπές στις συντάξεις - περικοπές υπέρ ΕΟΠΥΥ

Στο ποσό των **8,2 δις ευρώ** θα πρέπει να προστεθούν τα **12 δις ευρώ** που θα παρακρατηθούν από τους συνταξιούχους υπέρ ΕΟΠΥΥ μέσα από την παρακράτηση 6% από τις κύριες συντάξεις και 6% από τις επικουρικές (σύνολο παρακράτησης υπέρ ΕΟΠΥΥ 2 δις ανά έτος, ήτοι **2 δις ευρώ επί 6 έτη** για την περίοδο 2016-2021=12 δις)!

Είναι αποκαλυπτικός ο πίνακας με τα συγκεκριμένα ποσά από τον προϋπολογισμό του έτους 2018 (Πίνακας 3.22, σελ. 105) που αποδεικνύουν ότι, επί συνολικού ποσού 5.286 δις ευρώ, το κράτος υπέρ ΕΟΠΥΥ θα καταβάλει για το έτος 2018 μόνο 100 εκατ. ευρώ, ποσό μειωμένο μάλιστα κατά 226 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2017 και κατά 426 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2016!

Πίνακας 3.23

Προϋπολογισμοί Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και Νοσοκομείων-ΠΕΔΥ (σε εκατ. ευρώ)

γ)ΕΟΠΥΥ	Εκτιμήσεις2017	Προβλέψεις2018
Έσοδα	5.566	5.286
Ασφαλιστικές εισφορές	4.592	4.535
Ρύθμιση οφειλών	170	161

Κοινωνικοί πόροι	0	0
Μεταβιβάσεις απότακτικό προϋπολογισμό	314	100
Απόδοση περιουσίας	40	40
Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων	394	394
Λοιπά έσοδα	56	56

Με την έκδοση της υπ' αριθμ. 31 Εγκυκλίου του ΙΚΑ (Α/30/472/9/16.9.2016), που εξειδικεύει το άρθρο 44 του Ν. 4387/2016, ολοκληρώθηκε η μεγαλύτερη οριζόντια και καθολική μείωση συντάξεων από όλες όσες έχουν γίνει καθ' όλη τη μνημονιακή περίοδο.

Η πρωτοφανής αυτή μεταφορά εισοδήματος από τους συνταξιούχους στο κράτος δεν έχει προηγούμενο τις τελευταίες δεκαετίες στον σύγχρονο κόσμο!

Γ) 7,8 δις ευρώ περικοπές συντάξεων από το συμπληρωματικό Μνημόνιο (Ν. 4472/2017) και τους εφαρμοστικούς του νόμους (Ν. 4475/2017 και 4488/2017)

Εξάλλου, στα παραπάνω ποσά πρέπει να αθροίσουμε και το ποσό των **7,8 δις ευρώ**, στο οποίο θα ανέλθουν οι περικοπές στις κύριες και στις επικουρικές συντάξεις από τις παρεμβάσεις του συμπληρωματικού Μνημονίου (Ν. 4472/2017) για την περίοδο 2019-2021, με τις ψηφισμένες διατάξεις του οποίου περικόπτονται από 1.1.2019:

α) η οικογενειακή παροχή των συντάξεων του Δημοσίου και το επίδομα συζύγου των συντάξεων του ιδιωτικού τομέα, σε όσους λαμβάνουν σύνταξη με βάση τις προϊσχύουσες του Ν. 4387/2016 διατάξεις,

β) η προσωπική διαφορά που προβλεπόταν για τις καταβαλλόμενες, κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 4387/2016, κύριες συντάξεις, μέχρι ποσοστού 18% της καταβαλλόμενης, κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 4387/2016, σύνταξης, κατά δε το μέρος που υπερβαίνει το εν λόγω ποσοστό, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων,

γ) η προσωπική διαφορά που προβλεπόταν για τις καταβαλλόμενες, κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 4387/2016, επικουρικές συντάξεις, μέχρι ποσοστού 18% της καταβαλλόμενης, κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 4387/2016, σύνταξης,

δ) οι προσωπικές διαφορές που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 94 του Ν. 4387/2016 για τους συνταξιούχους των οποίων οι αιτήσεις συνταξιοδότησης κατατέθηκαν ή κατατίθενται εντός των ετών 2016, 2017 και 2018, μετατίθεται δε για την 1.1.2022 η έναρξη αναπροσαρμογής των συντάξεων με ΚΥΑ, βάσει των οριζόμενων συντελεστών (ΑΕΠ και Δείκτη Τιμών Καταναλωτή).

Το συνολικό κόστος των παραπάνω παρεμβάσεων, μόνο για την τριετία 2016-2019 με τη συμφωνία της δεύτερης και τρίτης αξιολόγησης, ανέρχεται στο ποσό των 8 δις ευρώ περίπου, όπως αποκαλύπτει η Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με αριθμό 112/24/2017 (σελ. 32 επ.) και εξειδικεύονται ως εξής:

α. Περικοπές ύψους 7.125 εκατ. ευρώ «λόγω μείωσης της συνταξιοδοτικής δαπάνης του Δημοσίου και των λοιπών Ταμείων του ιδιωτικού τομέα (από την περικοπή των οριζόμενων προσωπικών διαφορών των κύριων συντάξεων και των οικογενειακών παροχών, καθώς και τη μετάθεση του χρόνου αναπροσαρμογής αυτών), το ύψος της οποίας εκτιμάται στο ποσό των **2.262 εκατ. ευρώ** για το έτος 2019, στο ποσό των **2.358 εκατ. ευρώ** για το έτος 2020 και στο ποσό των **2.505 εκατ. ευρώ** για το έτος 2021 (άρθρα 1 και 2, παρ. 1 και 3)».

β. Περικοπές 675 εκατ. ευρώ για την τριετία 2019-2021 «από την περικοπή των προσωπικών διαφορών των επικουρικών συντάξεων, το ύψος της οποίας εκτιμάται στο ποσό των **232 εκατ. ευρώ** για το έτος 2019, στο ποσό των **225 εκατ. ευρώ** για το έτος 2020 και στο ποσό των **218 εκατ. ευρώ** για το έτος 2021 (άρθρο 2, παρ. 2)».

Με τον εφαρμοστικό νόμο 4475/2017 (ΦΕΚ Α' 83/12.6.2017) του συμπληρωματικού Μνημονίου 4472/2017, που έχει τίτλο «Κύρωση της τροποποιημένης Συμφωνίας για την ίδρυση της Γενικής Επιτροπής Αλιείας για τη Μεσόγειο, συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και άλλες διατάξεις», πάγωσαν οι αυξήσεις των συντάξεων και για το έτος 2022. Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 128/12/2017 Έκθεση του ΓΛΚ «από την προτεινόμενη διάταξη επέρχεται, επί του προϋπολογισμού του ΕΦΚΑ, εξοικονόμηση δαπάνης για το 2022 ύψους 250 εκατ. ευρώ περίπου από τη μετάθεση κατά 1 ακόμη έτος του χρόνου αναπροσαρμογής των συντάξεων».

Κατά τη συζήτηση του εφαρμοστικού νόμου 4475/2017 του συμπληρωματικού Μνημονίου 4472/2017, το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην κατά το Σύνταγμα (άρθρο 73, παρ. 2) Γνωμοδότησή του (βλ. τα από 7.6.2017 Πρακτικά 3ης Ολομέλειας) αναφορικά με την κατάργηση της προσωπικής διαφοράς και την παράταση της αναστολής αύξησης των συντάξεων και για το έτος 2022, γνωμοδότησε ότι είναι

μέτρα αντίθετα προς το Σύνταγμα και τις Διεθνείς Συμβάσεις που δεσμεύουν τη χώρα.

γ. 2,2 δις € από τη μείωση και κατάργηση του ΕΚΑΣ για την τριετία 2017-2019. Σύμφωνα με το κείμενο της 23-5-2018 Συμφωνίας που κυκλοφόρησε μόνο στην αγγλική γλώσσα «Supplemental Memorandum of Understanding: Greece, Fourth Review of the ESM Programme, DRAFT-23 May 2018» (chapter 2.5.1., σελ. 12) τον Δεκέμβριο του 2019 θα καταβληθεί για τελευταία φορά το ΕΚΑΣ στις 240.000 περίπου χαμηλοσυνταξιούχους που συνεχίζουν να το λαμβάνουν ακόμη.

Στο ανωτέρω κείμενο της δ' αξιολόγησης προβλέπονται οι λεπτομέρειες της δραστηκής μείωσης μέχρι την τελική κατάργηση του σημαντικού αυτού και υποστηρικτικού των χαμηλών συντάξεων κοινωνικού θεσμού.

Παραθέτουμε το αγγλικό και το ελληνικό κείμενο:

«iv. Eliminate EKAS. Phase out the solidarity grant (EKAS) for all pensioners by end-December 2019, reducing it by EUR 570 million by 2017; EUR 808 million by 2018; and EUR 853 million by 2019. The authorities will adopt as a prior action the Ministerial Decision setting all the details for the awarding of EKAS in 2019.» και «Κατάργηση ΕΚΑΣ (Επίδομα Κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων). Σταδιακή κατάργηση του επιδόματος αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ) για όλους τους συνταξιούχους έως τον Δεκέμβριο του 2019 με την περικοπή του κατά 570 εκατ. ευρώ το 2017, κατά 808 εκατ. ευρώ το 2018 και κατά 853 εκατ. ευρώ το 2019. Οι ελληνικές αρχές θα εκδώσουν ως προαπαιτούμενη δράση («prior-action») τη σχετική υπουργική απόφαση που θα ορίζει τις λεπτομέρειες για τη χορήγηση του ΕΚΑΣ το 2019.».

Οι συνολικές απώλειες για τους συνταξιούχους από τις παραπάνω παρεμβάσεις, σύμφωνα με την άνω Έκθεση, είναι 8 δις ευρώ και πλέον και όχι 1,8 δις ευρώ, που υποστηρίζει η κυβέρνηση!

Πιο πανηγυρική διάψευση δεν θα μπορούσε να υπάρξει, αφού προέρχεται από το ίδιο το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, οι Εκθέσεις του οποίου κατετέθησαν στη Βουλή στις 7.6.2017 μαζί με το συζητούμενο ν/σ, κατά το άρθρο 75, παρ. 1, του Συντάγματος.

Τέλος, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι με τον δεύτερο εφαρμοστικό νόμο (4488/2017) του συμπληρωματικού Μνημονίου (Ν. 4472/2017) επανακαθορίστηκε ο νέος τρόπος υπολογισμού των επικουρικών συντάξεων (από 1.1.2015), που θα

οδηγήσει σε περαιτέρω μειώσεις κατά τουλάχιστον 20%. Μετά και τη νέα αυτή μείωση, ο θεσμός της επικουρικής σύνταξης φαίνεται να μην έχει μέλλον.

4.Βασικός σκοπός των περικοπών είναι η κάλυψη του ταμειακού ελλείμματος του κράτους και όχι η βιωσιμότητα του συστήματος και η διασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης.

Βασικό κριτήριο για τη δίκαιη κρίση σας, πρέπει να είναι όχι η εξέταση αυτοτελώς της κάθε περικοπής, αλλά ο συλλογισμός σας να λάβει υπόψη το σύνολο των περικοπών από το 2010 μέχρι σήμερα. Να λάβει υπόψη το σύνολο των περικοπών στους δύο ασφαλιστικούς πυλώνες κύριας και επικουρικής σύνταξης, καθώς και στο εφάπαξ. Οι σωρευτικές περικοπές κυμαίνονται από το 45% έως και 65% των συνταξιοδικών περικοπών στα πλαίσια των μνημονιακών ρυθμίσεων. Συνεπώς, το «έγκλημα» δεν είναι στιγμιαίο, αλλά διαρκείας!!! Παραβιάζονται έτσι βασικές συνταγματικές αρχές (ισότητας, ανταποδοτικότητας, αναλογικότητας), διότι η αναπλήρωση του εισοδήματος δεν επιτυγχάνεται σύμφωνα με την έννοια του Συντάγματος αρ. 22 παρ. 5. **Το εισόδημα των συνταξιούχων αντί να είναι «εγγύς» του μισθού που λάμβαναν εν ενεργεία, απέχει από αυτό σε ποσοστά 45% έως και 65%**, παραβιάζοντας έτσι τις διατάξεις του άρθρου 12 « το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση» παρ. 2 και 3 του αναθεωρημένου Ε.Κ.Χ. καθώς και του άρθρου 23 το οποίο καθιερώνει το δικαίωμα των ηλικιωμένων στην κοινωνική προστασία.

Η συνταγματική επιταγή καθώς και η πλούσια νομολογία από τα ευρωπαϊκά και εθνικά δικαστήρια, **σχετικά με την αναπλήρωση του εισοδήματος, ορίζουν ότι οι συντάξεις πρέπει να διαμορφώνονται «εγγύς» του μισθού και διαρκώς να βελτιώνεται το επίπεδο νομικής προστασίας και ασφάλειας δικαίου.** Στα πλαίσια αυτής της επιταγής οι αποφάσεις της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών και Κοινωνικών Δικαιωμάτων, έκριναν ομόφωνα ότι οι διατάξεις του πρώτου και δεύτερου μνημονίου με τις σωρευτικές περικοπές παραβιάζουν το άρθρο 12 παρ. 3 του Ε.Κ.Χ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, (Βλ. 76-80/2012), που επιβάλλει τη διατήρηση και τη βελτίωση του επιπέδου της κοινωνικής ασφάλισης.

Το ΣτΕ, το Ελεγκτικό Συνέδριο και το Μισθοδικείο εφαρμόζοντας ουσιαστικά τη νομολογία της Επιτροπής σας, σύμφωνα με τις αποφάσεις 76-80/2012, έχουν κρίνει

παρομοίως. Επισημάναμε στο Δικαστήριο ότι η νομολογία που έχει διαμορφωθεί (Ολ. ΣτΕ 2287/2015) είναι δεσμευτική για τη δίκαιη κρίση στην επίδικη υπόθεση, διότι **αποτελεί δεδικασμένο όχι απλά δικονομικό αλλά ουσιαστικό. Απόφαση της Ολομέλειας erga omnes.** Αυτό το δεδικασμένο (αποφάσεις της Επιτροπής σας 76-80/2012 και την 2287/2015 Ολ. ΣτΕ) επικαλούμαστε και στον πρώτο λόγο της προσφυγής μας.

Είναι γνωστό βέβαια, ότι δυστυχώς οι αναφερόμενες αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ, δεν έγιναν σεβαστές από την Πολιτεία. **Δεν εφαρμόστηκαν αλλά και δεν λήφθηκαν υπόψη στη νομοθέτηση του ν.4387/2016.** Οι ισχυρισμοί που προβλήθηκαν για τη μη επιστροφή των περικοπών ήταν αόριστοι και νόμω αβάσιμοι. Με νομικό και πραγματικό «άλμα στο κενό», υπέθεσαν ότι ο ν. 4387/2016 επαναυπολογίζει όλες τις συντάξεις από την αρχή και δεν δεσμεύεται από τις αποφάσεις της Επιτροπής του Ε.Κ.Χ. (76-80/2012) ούτε της Ολομέλειας του ΣτΕ, που έκριναν ότι οι περικοπές των ν. 4051/2012 και 4093/12, στην κύρια και επικουρική σύνταξη καθώς και η κατάργηση των δώρων και του επιδόματος αδειας είναι αντισυνταγματικές. Για τους λόγους αυτούς, στην υπό κρίση περίπτωση, πρέπει να εξετασθεί η δεσμευτικότητα του δεδικασμένου και η επιστροφή των περικοπών. Είναι εύλογο και δίκαιο η Επιτροπή σας **να προστατεύσει το «κοινωνικό μοντέλο» της χώρας μας, που στοχεύαμε να συγκλίνουμε στο μέσο ευρωπαϊκό κεκτημένο και δυστυχώς οδεύουμε χωρίς φρένα τον κατήφορο προς το «βαλκανικό μοντέλο».**

5. Το δημόσιο και το ιδιωτικό συμφέρον (ν.4387/2016).

A.→Το Δημόσιο συμφέρον

Κατανοούν οι εργαζόμενοι και οι συνταξιούχοι τις ανάγκες της Πολιτείας. Δεν αποδέχονται όμως να σηκώνουν δυσανάλογα τα βάρη της οικονομικής εξυγίανσης του κράτους, που αντί να παρέχει προστασία ουσιαστική, προσπαθεί με φιλοδωρήματα να αντιμετωπίσει την ανθρωπιστική κρίση.

Η εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος δεν σημαίνει ότι με την απλή επίκληση των ταμειακών ελλειμμάτων του Δημοσίου, ισοπεδώνεται και δεν λαμβάνεται υπόψη το ιδιωτικό συμφέρον, δηλαδή το εισόδημα των εργαζομένων και των συνταξιούχων.

Η νομολογία των ευρωπαϊκών και εθνικών δικαστηρίων στη βάση των διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων, έχει διαμορφώσει συγκεκριμένα αντικειμενικά κριτήρια στη βάση των οποίων οι δικαστές κρίνουν, ελέγχουν τη νομιμότητα, τα συνταγματικά όρια των κανόνων δικαίου που ψηφίζει η νομοθετική εξουσία.

Βασικό κριτήριο και προϋπόθεση, πριν από κάθε μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος, είναι η αναλογιστική μελέτη, αφενός για να επιβεβαιώνεται επιστημονικά και τεκμηριωμένα η αναγκαιότητα των μέτρων και αφετέρου η αποτελεσματικότητά τους, η προσφορότητά τους. Για τις αλλαγές που έφερε ο ν. 4387/2016 και ο ν. 4472/2017, δεν υπήρξε αναλογιστική μελέτη, ούτε αναζητήθηκαν άλλοι τρόποι, για την επίλυση του δημοσιονομικού.

Η βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, χάριν και της οποίας γίνονται οι ρυθμίσεις, **δεν κρίνεται μονάχα με την οικονομική της διάσταση, αλλά και με το κοινωνικά αποδεκτό, την ποιότητα και το επίπεδο των περιεχομένων υπηρεσιών και αποδοχών.** Δεν επιτρέπεται να λύνεις το πρόβλημα της βιωσιμότητας του συστήματος με την παροχή συντάξεων προνοίας και άλλα φιλοδομήματα. Οι πραγματικές συνθήκες δεν επιδέχονται άλλες ερμηνείες. Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι με τις υπό κρίση διατάξεις το Δημόσιο εγγυάται, με χρήματα του κρατικού προϋπολογισμού, **μονάχα την εθνική σύνταξη των 385 και 310 ευρώ!!!** Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι η αναπλήρωση κυμαίνεται στο ποσοστό 11,55% έως 42,8% για απασχόληση δεκαπέντε χρόνων και για τη 40ετή ασφάλιση αντίστοιχα (αρθ. 8 και 28 ν. 4387/2016). Για την ανταποδοτική σύνταξη δεν υπάρχει εγγύηση του κράτους, αλλά χορηγείται στο βαθμό που το Ταμείο έχει δυνατότητα να δώσει. Διαφορετικά ουδείς εγγυάται ότι θα του χορηγηθεί το ανταποδοτικό τμήμα της σύνταξης. Στην προκειμένη περίπτωση η εγγύηση του Κράτους μόνο για την εθνική σύνταξη θα οδηγήσει τα επόμενα χρόνια στη φτώχεια μεγάλο μέρος του πληθυσμού.

Για την επικούρηση, δεύτερος πυλώνας υποχρεωτικής ασφάλισης, το Δημόσιο νίπτει τας χείρας του. Ουδεμία εγγύηση από το δημόσιο. Αν έχουν τα ταμεία καλώς άλλως τίποτε. Οι ρυθμίσεις όμως αυτές παραβιάζουν ευθέως και βάνουσα τα άρθρο 12 παρ. 2 και 3 & 23 του αναθεωρημένου Ε.Κ.Χ. και άλλες ευρωπαϊκές συμβάσεις, καθώς και το συνταγματικό δικαίωμα αρ.22 παρ. 5, που επιβάλλει η αναπλήρωση του εισοδήματος να μην απέχει ουσιωδώς από αυτό

που είχε ως εργαζόμενος και ότι το Κράτος εγγυάται το καθολικό δικαίωμα παροχής σύνταξης και επικούρησης.

Η ρήτρα μηδενικού ελλείμματος, αντικαταστάθηκε στην επικουρική σύνταξη με το σύστημα «ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος» (αυτόματος μηχανισμός εξισορρόπησης) σε περίπτωση εμφάνισης ελλειμμάτων. Το Δημόσιο δεν εγγυάται πλέον την κάλυψη των ελλειμμάτων των Ταμείων, ούτε για την αναλογική σύνταξη, (αφού μοναδική πηγή χρηματοδότησης είναι οι εισφορές) ούτε για την επικούρηση.

Δεύτερο κριτήριο ελέγχου της νομιμότητας των επίδικων ρυθμίσεων είναι η προσφορότητα των μέτρων. Δηλαδή σε πιο βαθμό η Πολιτεία εξέτασε άλλα μέτρα, άλλες πηγές χρηματοδότησης του συστήματος, όπως: **η αξιοποίηση των αποθεματικών των Ταμείων και της ακίνητης περιουσίας (που από κοινού πλησιάζουν τα δέκα δισ. ευρώ), είναι ανεπαρκής μέχρι μηδενική. Για τη βιωσιμότητα του συστήματος, εκτός από τις εισφορές και τις συνεχείς μειώσεις των παροχών σε είδος και σε χρήμα, η υποτιθέμενη μεταρρύθμιση δεν συμβαδίζει με τη διεθνή πρακτική για συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (επαγγελματικά ταμεία κ.α.)**

Τρίτο κριτήριο είναι η κατάσταση της απασχόλησης του εργατικού δυναμικού, το δημογραφικό, η μετανάστευση του νέου επιστημονικού δυναμικού και άλλα επιμέρους μέτρα που μια σοβαρή αναλογιστική μελέτη, μπορεί να προβλέψει, να προτείνει και να πείσει για την ορθότητα και την αποτελεσματικότητά της.

Στην προκειμένη περίπτωση, το Δημόσιο ούτε αναλογιστική μελέτη έκανε πριν την νομοθέτηση των προσβαλλόμενων διατάξεων, αλλά και προκλητικά οι εκπρόσωποι της Πολιτείας ανέφεραν στο Δικαστήριο (ΣτΕ κατά την εκδίκαση των επίδικων διατάξεων) ότι δεν είναι απαραίτητη η μελέτη και αρκεί η οικονομική έκθεση που συντάχθηκε άρον άρον στις αρχές του 2016 χωρίς να σεβαστεί τα διεθνή πρότυπα-κριτήρια για την αξιοπιστία της.

➔ Το ιδιωτικό συμφέρον.

Η νομολογία είναι πλούσια σχετικά με τις θεμελιώδεις, συνταγματικές αρχές, για την προστασία του ιδιωτικού συμφέροντος, έναντι του δημοσίου, στην προκειμένη περίπτωση την προστασία και εγγύηση του ασφαλιστικού δικαιώματος.

Οι αρχές της αναλογικότητας, της ανταποδοτικότητας και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, για την ασφάλεια και την προστασία που οφείλει το Κράτος να παρέχει στους πολίτες, στην προκειμένη περίπτωση παραβιάζονται βάνουσα. Στη βάση αυτών των αρχών κρίνεται η βλάβη του δημοσίου ή του ιδιωτικού, η εμπιστοσύνη του πολίτη στο κράτος και την ασφάλεια δικαίου και η αξιοπρεπής διαβίωση του πολίτη που αποτελεί το πρωταρχικό μέλημα ενός Κράτους Δικαίου.

Στη βάση της αρχής της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη το κοινωνικό – οικονομικό περιβάλλον, τις ανάγκες της Πολιτείας καθώς και τις ανάγκες διαβίωσης των συνταξιούχων, η Επιτροπή σας θα κρίνει αν υπερτερεί το δημόσιο ή το ιδιωτικό συμφέρον. Στην προκειμένη περίπτωση, πρέπει να υπερισχύσει το ιδιωτικό συμφέρον, διότι το Σύνταγμα επιβάλλει αναπλήρωση του εισοδήματος του συνταξιούχου πλησίον εκείνου που είχε ως εργαζόμενος. Όπως δε παραθέσαμε τα στοιχεία με τις προσβαλλόμενες διατάξεις, η αναπλήρωση κυμαίνεται από το 11,55% μέχρι το 42,80 για απασχόληση 15 ετών και 40 ετών αντίστοιχα.

Συνολικά, οι επίδικες διατάξεις περιορίζουν έτη περαιτέρω, με 28 δισ. το συνταξιουχικό κοινωνικό σώμα, (δηλαδή συρρικνώνουν το εισόδημα τις κάθε είδους παροχές), όπως αναφερθήκαμε αναλυτικά ανωτέρω. Για να κρίνει δίκαια η Επιτροπή οφείλει να λάβει υπόψη το σύνολο των περικοπών και σε ποιο βαθμό αυτές όχι μόνον δεν αναπληρώνουν το εισόδημα που είχαν ως εργαζόμενοι, αλλά έχουν δημιουργήσει τεράστιο κοινωνικό χάσμα, που προσβάλλει το επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης των συνταξιούχων.

Η αρχή της ανταποδοτικότητας στο ασφαλιστικό σύστημα, επιτάσσει ότι δεν επιτρέπεται σε άνισες καταστάσεις να διαμορφώνεις ίσους κανόνες και να ανατρέπεις πλήρως το εργασιακό μοντέλο. Δεν είναι δίκαιο να τιμωρείς αυτούς που δουλεύουν περισσότερα χρόνια πληρώνοντας μεγαλύτερες εισφορές και ισοπεδώνοντας προς τα κάτω το εισόδημά τους. Η ανταποδοτικότητα εισφορών – παροχών, η αναπλήρωση της σύνταξης, όσο το δυνατό πλησιέστερα στις αποδοχές του εργαζομένου, αποτελούν θεμελιώδη αρχή της έννομης τάξης στο ασφαλιστικό σύστημα.

Ειδικότερα, οι μεσαίες και ανώτερες συντάξεις έχουν βάνουσα περικοπή και περιορισθεί σε βαθμό που παραβιάζεται η αρχή της ισότητας και της ανταποδοτικότητας εισφορών – παροχών. Το σύστημα βαθμίδων συρρικνώνεται προς

τα κάτω και σε 15 χρόνια οι νέοι συνταξιούχοι σε ποσοστά 65% θα παίρνουν συντάξεις πλησίον της εθνικής σύνταξης των 385ευρώ.

6.Στη βάση της αρχής δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προς το κράτος και της ασφάλειας του δικαίου, η Πολιτεία έχει κυριολεκτικά τη χειρότερη δυνατή αναξιοπιστία. Η προστασία δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, άρρηκτα συνδεδεμένη με την αρχή του κράτους δικαίου, οφείλει να είναι ακόμη πιο έντονη στην κοινωνική ασφάλιση, λόγω βιοποριστικού χαρακτήρα των παροχών. Ιδιαίτερα σε περίπτωση περιορισμού των παροχών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι θεμελιωμένες οικονομικές προσδοκίες των ασφαλισμένων (Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων, Αποφ.7.12.2012). Στη «μνημονιακή» περίοδο έχουν συνολικά γίνει δεκατέσσερεις μεταρρυθμίσεις του συστήματος. Επιβλήθηκαν τρία (3) Μνημόνια που σώρευσαν χιονοστιβάδα περικοπών. Τα προβλήματα όμως της βιωσιμότητας του συστήματος δεν έχουν μελετηθεί σοβαρά και παραμένουν οξυμένα. Ζητήσαμε από την Πολιτεία να διατυπωθούν προτάσεις κοινωνικά αποδεκτές ή ανεκτές (να μην οδηγούν τους συνταξιούχους κάτω από τα όρια της φτώχειας) που θα λαμβάνουν υπόψη τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας, της ανταγωνιστικότητας, της οικονομίας και των νέων τεχνολογικών εξελίξεων. Να υπάρξει σοβαρός πολιτικός και κοινωνικός διάλογος.

Οι ισχυρισμοί του Δημοσίου (σελ. 11 και όλες οι άλλες που ακολουθούν για το ίδιο ζήτημα) ότι δημιουργήθηκε «Επιτροπή των Σοφών» και άλλες επιμέρους μελέτες, ανατρέπονται από την ίδια την πραγματικότητα. Όλες οι μεταρρυθμίσεις είχαν ένα και μοναδικό σκοπό, την κάλυψη του ταμειακού ελλείμματος του κράτους. Το ασφαλιστικό αφορά καθολικά όλο τον πληθυσμό από τη γέννηση μέχρι το θάνατο. Στην τελευταία οκταετία το «κάθε μέρα και χειρότερα» είναι η πραγματικότητα, τόσο στο πεδίο των μεταρρυθμίσεων «στο πόδι», όσο και στα εισοδηματικά, τις υπηρεσίες και τις παροχές των συνταξιούχων. Έχει πολλές φορές, όπως και με τις επίδικες διατάξεις, παραβιασθεί βάνουσα η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προς το κράτος. Το δίκτυο κοινωνικής ασφάλισης και προστασίας είναι ανεπαρκές ή ανύπαρκτο, οδηγώντας το 33% του πληθυσμού μας κάτω από τα όρια της φτώχειας.

7.Δαπάνες αξιοπρεπούς διαβίωσης για τους πολίτες.

Η νομολογία έχει θέσει ως όριο στις περικοπές το κριτήριο της αξιοπρεπούς διαβίωσης του πολίτη.

Ειδικότερα, σχετικά με την παραβίαση της Δ.Σ.Ε νο. 102 θέλουμε να αναφέρουμε ορισμένα στοιχεία για το πώς αντικειμενικά κρίνεται το αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.

Το Συμβούλιο Ιδιωτικού Χρέους της χώρας μας, όρισε «τις εύλογες μηνιαίες δαπάνες διαβίωσης» (γνωστές ως δαπάνες αξιοπρεπούς διαβίωσης) για τη ρύθμιση δανείων με τις Τράπεζες, **όρισε το ποσό των 1347 ευρώ καθαρά, δηλαδή χωρίς δαπάνες για φόρους, ασφαλιστικές εισφορές, ενοίκια ή δόσεις δανείου, για τετραμελή οικογένεια.** Ειδικότερα για ένα άτομο 537 έως 682 ευρώ καθαρά. Για ζευγάρι από 906 – 1160 ευρώ, για ενήλικα με ένα ενήλικα 758 ευρώ ως 962 για ένα ζευγάρι με ένα παιδί από 1126 έως 1440 και ούτω καθ' εξής. Η επίκληση του Δημοσίου, ότι οι περικοπές δεν οδηγούν κάτω από τα όρια της φτώχειας, είναι αόριστη και αβάσιμη όταν το Δημόσιο εγγυάται μόνο την εθνική σύνταξη των 384 ευρώ μειούμενη σε περίπτωση που ο ασφαλιστικός βίος είναι κάτω των **20** ετών ασφάλισης και μέχρι και τα 15 έτη ασφάλισης, όπου προβλέπεται εθνική σύνταξη στο ποσό των 345.60€!!! Εξάλλου, η ΕΛΣΤΑΤ θέτει ως όριο της φτώχειας τα 500 ευρώ καθαρά, χωρίς τα δημόσια βάρη. Η επίκληση δε του Δημοσίου, με αναφορά σε αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, ότι ακόμη και με περικοπές στα 200 ευρώ μηνιαίας σύνταξης (σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης) δεν παραβιάζονται οι διατάξεις για βλάβη της ιδιωτικής περιουσίας, είναι αβάσιμη και προκλητική. Οι ως άνω υπολογισμοί έγιναν από την ΕΛΣΤΑΤ, με εμπειρογνώμονες των Υπουργείων Ανάπτυξης και Οικονομικών, στα στοιχεία Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (Ε.Ο.Π.).

Το «κοινωνικό μοντέλο» της χώρας μας, το επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης των πολιτών, επιδιώκουμε να συγκρίνεται και να συγκλίνει με το μέσο ευρωπαϊκό και όχι με το «βαλκανικό μοντέλο». Αιτούμεθα από την Επιτροπή σας να προστατεύσει το «κοινωνικό μοντέλο» της χώρας και να βάλει φραγμό στους κανόνες δικαίου που μας οδηγούν στην οπισθοδρόμηση και τη φτώχεια. Ακόμη και με τον «Κώδικα Δεοντολογίας των Τραπεζών, όταν βρίσκεται σε διαβούλευση το πιστωτικό ίδρυμα, οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης, όπως καθορίζονται από την ΕΛΣΤΑΤ.

Τα ως άνω στοιχεία για την αξιοπρεπή διαβίωση ισχύουν από το 2015 υποχρεωτικά στο εξωδικαστικό συμβιβασμό επιχειρήσεων. Τα παραπάνω στοιχεία πρέπει να

αποτελέσουν τα όρια, τον φραγμό ως προς τον δικαστικό έλεγχο νομιμότητας των επικείμενων διατάξεων που προσβάλλουμε.

Ισχυρίζεται τέλος η Ελληνική Πολιτεία συμπερασματικά στους ισχυρισμούς της, ότι σεβάστηκε με τη νομοθέτηση των προσβαλλόμενων διατάξεων τα κριτήρια της Επιτροπής, που λαμβάνει υπόψη κρίνοντας ανάλογες προσφυγές το 2012 και δημοσιεύοντας τις γνωστές αποφάσεις αρ. 76-80/2012. Είναι προφανές ότι οι ισχυρισμοί της είναι αβάσιμοι και πρέπει να απορριφθούν.

Τα γεγονότα επιβεβαιώνουν τους ισχυρισμούς μας:

α. Δεν πραγματοποιήθηκε από το Δημόσιο αναλογιστική μελέτη να καθορίζει αντικειμενικά την αναγκαιότητα των μέτρων, την καταλληλότητα και την αδυναμία διατήρησης της βιωσιμότητας του συστήματος. Όταν μάλιστα είχαν προηγηθεί ανάλογες μεταρρυθμίσεις και με το 1^ο και το 2^ο Μνημόνιο (ν. 4051/12, 4093/12). Μοναδικός στόχος των αλλαγών ήταν η κάλυψη του ταμειακού ελλείμματος του κράτους με μέτρα λιτότητας και αφαίρεση από τις παροχές τους 18 δισ. σε τρία χρόνια (μόνο για τη περίοδο 2016-2019).

β. Για την εξάλειψη της φτώχειας, θα έπρεπε να προβλέπεται μια κατώτατη σύνταξη, όταν το άθροισμα εθνικής και ανταποδοτικής υπολείπεται ενός ορίου. Ένας τέτοιος ρόλος θα μπορούσε να επιφυλαχθεί στο ΕΚΑΣ. Σύμφωνα όμως με τον νόμο 4387/2016 το ΕΚΑΣ συνεχίζει να καταβάλλεται αποκλειστικά σε ήδη συνταξιούχους και καταργείται σταδιακά μέχρι 31-12-2019 (άρθρο 91). **Η κατάργησή του θα έχει επιπτώσεις στην εγγύηση του ελάχιστου επιπέδου διαβίωσης (υπολογίζεται ότι περίπου 380.000 χαμηλοσυνταξιούχοι θα χάσουν το ΕΚΑΣ).**

γ. Η εγγύηση του Δημοσίου, με χρήματα από τον κρατικό προϋπολογισμό ισχύει μόνο για την εθνική σύνταξη, η οποία κυμαίνεται από 386 ευρώ (είκοσι έτη ασφάλισης) και φθάνει 345,60 ευρώ (15 έτη ασφάλισης) αντίστοιχα που είναι πολύ κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Για την ανταποδοτική και την επικουρική δεν υπάρχει εγγύηση – δέσμευση του κράτους ότι θα καλύπτει τα ελλείμματα των αντίστοιχων ταμείων. Η ρήτρα μηδενικού ελλείμματος θα οδηγήσει στη ρήση «ουκ αν λάβεις παρά του μη έχοντος». Η έλλειψη εγγύησης από το κράτος της ανταποδοτικής και επικουρικής σύνταξης αφορά 2,7 εκ. τουλάχιστο συνταξιούχους.

Αν μάλιστα ληφθεί υπόψη η εφαρμογή του μέτρου με το ν. 4472/2017 ότι από το 1/1/2010 το φορολογικό εισόδημα θα φορολογείται στις 5.800, από 9 και πλέον χιλιάδες ευρώ που είναι σήμερα, γίνεται κατανοητό ότι το εισόδημα εξανεμίζεται και η φτώχεια απλώνεται.

δ. Επικαλείται η Ελληνική Πολιτεία, ότι ο Ε.Κ.Χ. και το Σύνταγμα επιτρέπουν στον νομοθέτη να διαμορφώνει το ύψος των συντάξεων και γενικά των παροχών σε έκτακτες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες ή εθνικές καταστάσεις. Αυτό είναι αλήθεια αλλά υπάρχουν και τα όρια στη νομοθετική εξουσία τα οποία θέτουν διεθνείς και ευρωπαϊκές συνθήκες, καθώς και το σύνταγμα, για ικανοποιητικό επίπεδο παροχών που να είναι όσο το δυνατό πιο κοντά στο μισθό που λαμβάνουν στον εργασιακό τους βίο, διασφαλίζοντας έτσι ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.

Αυτά τα όρια έχει παραβιάσει ο νομοθέτης με τις ρυθμίσεις των προσβαλλόμενων νόμων και ζητάμε τη δίκαια κρίση σας. Αν το δημόσιο σεβόταν τα κριτήρια της Επιτροπής σας, θα εφαρμόζε τουλάχιστον τις αποφάσεις σας ν. 76-80/2012. Μπορεί το Δημόσιο να μην εφαρμόζει τις αποφάσεις σας αυτές, αλλά τα εθνικά δικαστήρια κάνουν τη δουλειά τους και επιδικάζουν την επιστροφή αυτών των περικοπών.

Για τους παραπάνω πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς μας και όσα διεξοδικά έχουμε αναπτύξει στην προσφυγή μας, αιτούμεθα την απόρριψη των ισχυρισμών της Ελληνικής Πολιτείας και την αποδοχή των αιτημάτων μας.

Συμπερασματικά:

Οι ισχυρισμοί του Δημοσίου αντικρούονται κατά τρόπο σαφή και κατηγορηματικό και στις παρόμοιες προσφυγές που έκρινε η Επιτροπή σας (ν. 76-80/12) και ειδικότερα στις παρ. 75,76,77,78,79,80,81 και 82.

Ειδικότερα στις σκέψεις 78,80 και 82 η Επιτροπή έκρινε ότι:

«Θέση 78. Η Επιτροπή εκτιμάει ότι το σωρευτικά αποτέλεσμα των περιορισμών που έχουν αποφασισθεί όπως τα γνωστοποίησαν τα αιτούντα συνδικάτα (βλ. παραγράφους 56-61 παραπάνω), το οποίο δεν αμφισβητήθηκε από την Κυβέρνηση, **συνιστά εκ των πραγμάτων μια σημαντική υποβάθμιση του επιπέδου ζωής και των συνθηκών ζωής ενός σοβαρού αριθμού συνταξιούχων τους οποίους αυτά αφορούν».**

«Θέση 79. *Ακόμη και αν ληφθεί υπόψη το ιδιαίτερο περιβάλλον το οποίο έχει δημιουργηθεί στην Ελλάδα εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και της κατάστασης κατά την οποία η Κυβέρνηση αναγκάστηκε να αποφασίσει επειγόντως τα μέτρα αυτά, η Επιτροπή εκτιμάει επιπλέον ότι η Κυβέρνηση δεν μελέτησε ούτε ανέλυσε τα αποτελέσματα που θα έχουν τα συγκεκριμένα μέτρα καθώς και δεν εκτίμησε κατά τρόπο εμπειριστατωμένο τις επιπτώσεις στις πιο ασθενείς κοινωνικές ομάδες. **Επιπλέον, δεν συζητήθηκαν οι διαθέσιμες μελέτες – απόψεις με τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις, όπως αυτές εκπροσωπούν τα συμφέροντα σημαντικών κατηγοριών που θίγονται από τα μέτρα.***

«Θέση 80. *Η Επιτροπή εκτιμάει ότι δεν εξετάστηκε αν άλλα μέτρα θα μπορούσαν να παρθούν, με στόχο να οριοθετήσουν τα σωρευτικά αποτελέσματα των περικοπών που λήφθηκαν για τους συνταξιούχους.*

«Θέση 81. *Από μία γενική άποψη και κατά συνέπεια, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Κυβέρνηση δεν αποδεικνύει, σε αντίθεση με τις δεσμεύσεις που είχε αναλάβει με το άρθρο 12 παρ. 3, ότι διατηρεί μια επαρκή προστασία για τα ευπαθή μέλη της κοινωνίας, ακόμη και αν το αποτέλεσμα των ληφθέντων μέτρων κινδυνεύει να οδηγήσει, έτσι όπως αναδεικνύουν άλλες διεθνείς οργανώσεις (βλ. παρ. 36 και 47 παραπάνω), σε μαζική εξαθλίωση ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού.*

«Θέση 82. *Τέλος, η Επιτροπή εκτιμά, όπως εφαρμόζεται από το Δικαστήριο σύμφωνα με τη Σύμβαση, ότι οι αποφάσεις που ελήφθησαν σχετικά με τις συνταξιοδοτικές αξιώσεις, πρέπει να σεβαστούν την απαίτηση να συμφιλιωθεί το γενικό συμφέρον με τα κοινωνικά δικαιώματα, εν προκειμένω των συνταξιούχων, συμπεριλαμβανομένων των νόμιμων προσδοκιών που έχουν τα μέλη αναφορικά με τη σταθερότητα των εφαρμοσμένων κανόνων με αντικείμενο τα κοινωνικοασφαλιστικά δικαιώματα. **Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι τα εν λόγω περιοριστικά μέτρα τα οποία δείχνουν να οδηγούν στη στέρηση από ένα τμήμα του πληθυσμού μιας σημαντικής μερίδας των μέσων διαβίωσης– ελήφθησαν κατά τρόπο που δε σέβονται τη νόμιμη προσδοκία των συνταξιούχων να εφαρμόζονται οι τροποποιήσεις στις κοινωνικοασφαλιστικές αξιώσεις τους λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ευαισθησία τους, τις ειλημμένες οικονομικές προσδοκίες τους και τέλος, το δικαίωμα σε αποτελεσματική πρόσβαση στη κοινωνική προστασία και στη κοινωνική ασφάλιση. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί***

ότι υπάρχουν άλλα μέτρα κατάλληλα για την αντιμετώπιση των προσφυγών που αφορούν τις επιπτώσεις της επίδικης νομοθεσίας στο δικαίωμα στην περιουσία των συνταξιούχων. Εν προκειμένω, τα εθνικά Δικαστήρια μπορούν επίσης να διαδραματίσουν ένα σημαντικό ρόλο, υπήρξε καθοριστικό στη νομολογία που διαμορφώθηκε μετά τη δημοσίευση των αποφάσεων της Επιτροπής σας. Τονίζουμε μετ' επιτάσεως το τελευταίο εδάφιο της σκέψης 82 «εν προκειμένω τα εθνικά Δικαστήρια μπορούν επίσης να διαδραματίσουν ένα σημαντικό ρόλο».

Αυτό έπραξαν τα δικαστήρια, (ΣτΕ, Ελ. Συνέδριο, Μισθοδικείο και σήμερα τα δικαστήρια ουσίας) και στη βάση των σκέψεων της Επιτροπής σας έκριναν αντισυνταγματικές τις περικοπές στις κύριες και επικουρικές συντάξεις αλλά και την ολοσχερή κατάργηση των δώρων των εορτών και του επιδόματος αδείας , που επήλθαν με το άρθρο 6 παρ.1&2 του ν.4051/2012 καθώς και του άρθρου πρώτου, παράγραφος ια , υποπαράγραφος ια.5 και ια.6 του ν.4093/2012.

Αντί όμως το Δημόσιο να σεβαστεί και να εφαρμόσει αυτές τις αποφάσεις, με τους προσβαλλόμενους νόμους, συσσώρευσε και νέες περικοπές.

Αξίζει όμως να μνημονεύσουμε ότι μετά από 7 – 8 χρόνια με νομοθετική ρύθμιση από 01.02.2019 (υπουργική απόφαση 4241/127 «καθορισμός κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου», ΦΕΚ173,τ.Β΄/30.01.2019) καταργήθηκε ο υποκατώτατος μισθός των 510 ευρώ για τους νέους από 18 έως 25 ετών. Έγινε πράξη η απόφαση της Επιτροπής σας σε σχετική προσφυγή από συνδικαλιστικές οργανώσεις (ΓΕΝΟΠ/ΔΕΗ, ΑΔΕΔΥ), ότι είναι ανεπίτρεπτες αυτές οι μισθολογικές ασφαλιστικές διακρίσεις και η έλλειψη νομικής προστασίας των νέων.

Με αυτές τις σκέψεις ζητάμε την απόρριψη των ισχυρισμών της Ελληνικής Πολιτείας και την αποδοχή των αιτημάτων μας , όπως αυτά περιλαμβάνονται στην με αριθμό 165/2018 προσφυγή μας που απευθύνεται ενώπιον Σας.

Μετά τιμής,

Ο Πληρεξούσιος Δικηγόρος

Λουκάς Θ. Αποστολίδης,

Δικηγόρος Αθηνών, Ιπποκράτους 18, Αθήνα

Τηλ : 210-3619650,3610116